

Koolstofmarkt krijgt handen en voeten

Steeds meer bedrijven en instellingen compenseren de eigen CO₂-emissies. Door de aanschaf van certificaten doen ze op vrijwillige basis een schepje bovenop het reguliere klimaatbeleid. Om grip op de koolstofmarkt te houden, borgt de Stichting Nationale Koolstofmarkt de kwaliteit van gecertificeerde emissiereductie. Binnenkort volgt de uitreiking van de eerste officiële certificaten. Een inkijkje in een snel groeiend marktsegment.

WYTZE VAN DER GAAST

Rond 2017 besloot een groep Nederlandse marktpartijen de handen ineen te slaan. Men had goede ideeën voor emissiereducties, maar kreeg deze niet gerealiseerd vanwege geldgebrek of het ontbreken van beleid. Tegelijkertijd constateerden de partijen dat er al op lokale schaal geëxperimenteerd werd met projecten waarvan de emissiereductie werd berekend en als certificaten verkocht aan partijen die de eigen CO₂-uitstoot ermee wilden compenseren. Voorbeelden van deze initiatieven waren het

Klimaatfonds Haaglanden, de CO₂ bank Utrecht en het Zeeuws Klimaatfonds.

Borging kwaliteit

Er was dus aanbod van projecten en er was vraag naar certificaten, maar er waren nog geen duidelijke, uniforme regels om emissiereducties te berekenen en via certificaten vast te leggen. Partijen waren het eens dat die regels wel nodig waren om op landelijke schaal met koolstofcertificaten aan de slag te kunnen. Dat vormde de basis voor de Green Deal Nationale Koolstofmarkt die op

10 mei 2017 het licht zag met als doel jaarlijks de uitstoot van 0,5 Megaton CO₂ per jaar te compenseren.

Het doel van deze Green Deal is borging van de kwaliteit van de gecertificeerde emissiereductie. Wereldwijd bestaan diverse standaarden die 'carbon credits' verkopen, met uiteenlopende regels en kwaliteitsnormen. De Green Deal bepaalt de standaard voor Nederlandse klimaatprojecten en borgt een betrouwbare procedure voor certificering, zodat kopers van certificaten vertrouwen kunnen hebben dat de emissiereductie

FOTO: MICHEL WIJNBERGH

waarvoor ze betalen werkelijk is gerealiseerd en additioneel is aan het in gang gezette beleid.

Kopers

De kopers van certificaten dragen bij aan de financiering van klimaatprojecten. Daarnaast kunnen er andere financiers zijn die bijdragen vanuit reguliere geldstromen. Bij natuurbeheerprojecten wordt zo'n stapeling in principe toegestaan. Voorwaarde is wel dat er geen certificaten worden verstrekt aan klimaatprojecten die vanwege beleid sowieso al zouden worden uitgevoerd. Dan zou het project immers niet additioneel zijn en dat laatste is essentieel in de compensatiemarkt.

Beeoogde kopers van de certificaten zijn organisaties, maar dit kunnen ook individuen zijn, die vrijwillig een inspanning willen leveren aan emissiereducties in Nederland. Bijvoorbeeld, een bedrijf spant zich al in voor duurzame maatregelen binnen de eigen organisatie, zoals elektrische auto's voor medewerkers of een fietsplan en het kopen van garanties van oorsprong voor gebruikte stroom en gas. Echter, het bedrijf werkt samen met een partner in de Verenigde Staten en medewerkers van het bedrijf zitten drie keer per jaar voor overleg in Amerika. Voor de emissies vanwege deze

'Kopers van certificaten dragen bij aan de financiering van klimaatprojecten'

vliegvlagen kan het bedrijf besluiten koolstofcertificaten te kopen. Hiermee toont het aan dat het de eigen CO₂-emissies compenseert via investeringen in emissiereductieprojecten in Nederland. Deze inspanning is vrijwillig, maar voor een groeiend aantal organisaties een belangrijk onderdeel van maatschappelijk verantwoord ondernemen.

Aanmelden

Hoe komen certificaten tot stand? Het initiatief hiervoor ligt bij de marktpartijen, inclusief natuurbeheerorganisaties. Zij komen met ideeën voor projecten en werken deze binnen werkgroepen van de Green Deal uit tot methodedocumenten (zie kader 'Het proces'). Hierin staat uitgelegd hoe de emissiereductie precies moet worden berekend en hoe het eindresultaat wordt gecontroleerd. Over het methodedocument wordt advies ingewonnen van een Commissie van onafhankelijke deskundigen en, via een openbare inspraak, het publiek. Aldus vastgestelde methoden worden op de website

NationaleCOmarkt.nl gepubliceerd.

Vervolgens kan iedereen de methode vrij gebruiken om projecten op te zetten. Een onafhankelijke deskundige checkt het projectplan, met name of de methode correct is toegepast. Behaalde emissiereducties worden vervolgens geverifieerd, opnieuw door een onafhankelijke deskundige. Na verificatie ontvangt het project certificaten die het kan verkopen. Om dit proces in goede banen te leiden en de kwaliteit van de certificaten te borgen is vanuit de Green Deal de Stichting Nationale Koolstofmarkt (SNK) opgericht. SNK geeft de certificaten uit en registreert aan wie deze worden uitgegeven en verkocht. Hierdoor wordt voorkomen dat een certificaat dubbel geteld of verkocht wordt. Iedereen kan dit controleren doordat het register online komt te staan.

Projecttypen

Nog dit jaar verwacht SNK de eerste certificaten uit te geven voor projecten. Per project lijkt 300 ton CO₂-compensatie per jaar

‘Stichting Nationale Koolstofmarkt voorkomt dubbele verkoop certificaten’

haalbaar. Voorbeelden van aansprekende lokale projecten die via de koolstofcertificaten van SNK worden gestimuleerd zijn:

- Revitaliseren of aanplant van bossen.
- Het verhogen van de grondwaterstand in veenweidegebieden om veenoxidatie en daarmee uitstoot van broeikasgassen te voorkomen.
- Benutten van warmte van rioolwater voor verwarming van nutsgebouwen.
- Bescherming van kwelders voor koolstofopslag (‘blue carbon’).
- Recycling van cellulose uit rioolslib.
- Het uitstrooien van olivijn op schouwpaden langs het spoor om CO₂ uit de lucht te halen.
- Vermindering van de methaanuitstoot bij runderen via toedienen van voedingssupplementen.
- Slimme bandenpompen voor personenauto’s.

Voor deze projecttypen zijn methodedocumenten inmiddels op de website gepubliceerd of in voorbereiding. Het kader voor SNK is dat het klimaatpro-

jecten wil bevorderen die additioneel zijn, dus via de huidige klimaatinstrumenten niet tot stand komen. De SNK gaat niet over de verkoop en de prijs van de certificaten. Dat is iets wat de projecteigenaar van de betreffende certificaten en de koper onderling moeten overeenkomen. SNK heeft daarmee geen makelaarsfunctie. ●●●

● Voor nadere informatie over de nationale koolstofmarkt en het werk van SNK kunt u terecht op [www.nationaleCO₂markt.nl](http://www.nationaleCO2markt.nl) of contact opnemen met de auteur.

● Wytze van der Gaast (Wytze@jin.ngo) werkt voor JIN Climate and Sustainability te Groningen en uitvoerend secretaris van SNK.

Het proces

Voor het berekenen van emissiereducties door een project stelt SNK rekenmethoden en regels vast. Deze staan onder de knop ‘Rulebook’ van de website van de stichting, zie [NationaleCO₂markt.nl](http://NationaleCO2markt.nl). Een methodedocument legt stap voor stap uit hoe een projectplan te schrijven met een berekening van de emissiereductie. De regels geven het kader aan waarbinnen projecten kunnen worden opgezet. Na indiening van een plan voor een projectidee wordt dit door een onafhankelijke deskundige beoordeeld volgens de stappen van het methodedocument. Na validatie gaat het project van start en wordt de voortgang ervan bijgehouden via het meten van de werkelijk behaalde emissiereductie. Ook dit gebeurt door een onafhankelijk deskundige. Op basis van het verificatierapport geeft SNK certificaten uit aan het project. Deze certificaten worden in het SNK-register bijgeschreven op naam van de penvoerder van het project.